

SVENSK MUSIKTIDNING

Nr 3.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Vasa 6 19.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 1 Februari 1900.

Expedition: Kungstensgatan 56.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspris 20 öre pr petitråd.

20:e Årg.

Johanne Stockmarr.

Det är naturligt att en violinartist af första rang, sådan som lady Neruda-Hallé, söker att vid sina konserter förvärfva till biträde en pianist med förmåga som motsvarar hennes egen till vinnande af fullkomning i ensemblen. Hur väl hon lyckats i detta hänseende ha vi sett, då hon för ett par år sedan här assisterades af Leonard Borwick och nu af Johanne Stockmarr, hvars närmare bekantskap som pianist vi nu egentligen först fått göra, och som vunnit stora sympatier här genom sitt smakfulla, konstnärliga spel både som ackompanjatriss och solist.

Fröken Stockmarr har dock förut gjort sin talang känd i vårt land genom att biträda prof. Franz Neruda på kammarmusiksoaréer, och vi ha ännu i godt minne från den stora musikfesten 1897 hennes utmärkta spel å den första af de »mindre konserterna», då hon med Anton Svendsen utförde Gades D moll-sonat.

Johanne Stockmarr är född i Köpenhamn, dotter af violinisten i därvarande hofkapell Ferdinard Stockmarr, hvars farfader, kontrabasist, inflyttade från Sachsen till den danska hufvudstaden. Fröken Stockmarr studerade först pianospelet på Köpenhamns konservatorium för prof. Edv. Helsted, sedan i Paris under ledning af mr. Fisat och blef efter hemkomsten elev af

Franz Neruda, som hon i första rummet tillräknar förtjänsten af hennes talangs utbildning. I denna röjer sig ock, så att säga, det Neruda-blod, som i samspillet med denne hennes lärares syster gör samförståndet dem emellan så fullkomligt.

Fröken Stockmarr har, efter sin första pianist-debut på en filharmonisk konsert i Köpenhamn för 8 år sedan, ofta uppträdt offentligt, äfven i Tyskland. Så spelade hon förra året på en konsert af danska musikföreningen under prof. Fr. Nerudas ledning Tschaikowskys pianokonsert i G dur med orkester, på våren samma år lät hon höra sig i Dresden och på hösten i Berlin tillsammans med lady Hallé. Hur hon i det stora musik-

Johanne Stockmarr.

Carl Fredrik Lundquist.

landet blifvit bedömd visar sig af en recension i »Münchener Neueste Nachrichten», sedan hon där sisl. 25 nov. biträdde på en abonnementskonsert under kapellm. Stavenhagens direktion. Kritikern yttra sig sålunda:

»En glänsande pianist lärde vi känna i fröken Stockmarr. Hon spelade Griegs Amoll-konsert. Hennes teknik uppfyller alla moderna, högtstående fordringar och hennes anslag är synnerligen elastiskt och klangfullt. Men det väsentliga är, att hennes spel har ett energiskt, ofta till och med grandióst och temperamentfullt drag. Därtill förfogar hon öfver en ej vanlig rikedom af nyanser. Praktfullt spelade hon den stora kadensen i första satsen. Det är en konstnärinna som ännu kommer att låta höra sig mycket omtalas. Hennes föredrag väckte hos åhörarne starkaste genklang.»

Vi hoppas att nu oftare i den svenska hufvudstaden få höra den behagliga konstnärinnan och önska henne hjärtligen välkommen åter.

Carl Fredrik Lundqvist.

Det är mer än trettioårig verksamhet i konstens tjänst, en sällsynt sångtalang, en ovanligt populär och älskvärd konstnär, som firades den 30 sislidne januari med den recett, som operasångaren Carl Fredrik Lundqvist då erhöi, sedan han kort förut ingått i sitt sextionde år. Såsom Valentin i »Faust» blef han då hyllad med stora ovationer, hvilka vi på ett annat ställe i detta nummer omnämna. För sju år sedan var konstnären föremål för en liknande hyllning, då han den 21 oktober firade sitt 25 års-jubileum som operasångare vid vår kgl. lyriska scen och denna tidning redogjorde då för de hedersbetygelser, som vid detta tillfälle egnades honom så väl vid hans uppträdande denna dag å kgl. operan såsom Amonasro i »Aida», som ock vid en festlighet för honom efter föreställningens slut. Vi kastade då en öfverblick öfver hans sceniska verksamhet med uppräknande af de sångpartier han under densamma uppburit; 3 år förut hade vi i våra spalter införd en längre biografisk uppsats om honom, illustrerad af hans porträtt, äfven intaget i vårt festnummer vid tiden för de stora musikfesterna härstädes under utställningen för ett par år sedan.

Äfven nu kunna vi ej underlåta att i ord och bild uppmärksamma den ansedde och aktade konstnären och kunna nu äfven komplettera listan på de partier hans stora repertoar upptager, bifogande densamma en kort biografisk resumé.

Carl Fredrik Lundqvist är född i

Veinge, Hallands län, d. 24 jan. 1841, son af en folkskollärare. Efter i Uppsala aflagd studentexamen 1860 och kamalexamen 1862 anställdes han sistnämnda år såsom e. o. kammar-skrifvare i Sjöförvaltningen och tjänstgjorde såsom kanslist i expeditionsutskottet vid 1862—63 års riksdag samt i konstitutionsutskottet 1865—66. Redan i Uppsala känd som utmärkt baritonsångare inbjöds han att delta i studenternas bekanta konserttur till Paris 1867. Det är naturligt att han äfven här i Stockholm gjorde sin sångaretalang känd. En röst af sådan mäktighet, sådant omfång och väljud i förening med smak, känsla och intelligens i föredraget kunde ej undgå att göra sig bemärkt äfven i hufvudstaden. Hvilken akquisition skulle det icke vara för kgl. operan att erhålla en sådan sångare, hörde man ofta uttalas, men — ja, det fanns ett men — som tycktes alltför välgående, nämligen sångarens korpulens. I Uddman hade man emellertid ett prejudikat på scenisk framgång sådant oaktadt. Dock var det att märka att för honom såsom buffo var hans figur honom snarare till fördel än skada. Detta fack var ej Lundquists. Rösten är dock hufvudsaken hos sångaren, och präktigare stämma än hans fick man leta efter. Detta fann också August Söderman, såsom sånganförrare för skarpskyttarne, hvars sekreterare Lundqvist var. Söderman öfvertalade då denne att vid Tichatscheks gästspel å Stockholms-operan 1864 medverka bland koristerna vid uppförandet af »Rienzi». Det blef uppslaget till sångarens konstnärliga verksamhet. Tjänstemannabanan öfvergafs nu, likasom förut af Arnoldson och Arlberg, och den sistnämnde gaf honom nu gratislektioner till förberedande af operadebuten. Såsom solosångare hade Lundqvist likväl förut låtit höra sig i Uppsala, där han särskildt såsom Uriel i »Skapelsen» väckte mycken uppmärksamhet vid en konsert i domkyrkan. Hans första operadebut egde rum d. 8 juni 1869 såsom Josef i Méhuls opera, hvilket parti Olof Strandberg ett par dagar förut hade utfört på sin afskedsrecett. Dramatisk handledning hade lämnats honom af Anders Willman. Debuten ledde till engagement från 1 juli samma år. Lundqvist sjöng nu till en början. tenorpartier såsom titelrolen i »Rienzi», styrmannen i »Flygande Holländaren» och slutligen Masaniello i »Den stumma». Till baritonfacket öfvergick han 1874, inom detta väl behöflig då Arlberg detta år lämnade operan och Sandström afgick med döden 1875. Efter honom ärfde han då Nelusko i »Afrikanskan» och samma år trädde han fram i ett af sina bästa partier, Valentin i »Faust», i hvilket han vid denna sin recett sålunda kan fira 25-årsjubileum.

På vår operascen har hr. Lundqvist för öfrigt sjungit följande partier: efter Arlbergs afgång Telramunds viktiga parti i »Lohengrin», Wilhelm Tell, Wolfram i »Tannhäuser» hvilken rol han kreerade 1878, Björn i »Vikingarne», Asthon i »Lucie» (1879), munken i »Marco Spada», Amonasro i »Aida», Kristiern i »Gustaf Vasa», Simeon i »Joseph», Bazil i »Barberaren», Germont i »Den vilseförda», Petraki i »Karpaternas ros» (1881), Mossul i »Konung för en dag», Palmore i »Cora och Alonzo», »Orovist i »Norma», Pizarro i »Fidelio» (dessa 1882), Gudmund i »Harald Viking» (1884), Mikeli i »Vattendragaren», Domingo i »Paul och Virginie», Orsini i »Rienzi» (1886), Baduto i »Diamantkorset», Hans Sachs i »Mästersångarne» (1887), Kejsaren i »Per Svinaherde», Jakobi Méhuls »Joseph», vidare: talaren i »Trollflöjten», härroparen i »Lohengrin», Luna i »Trubaduren», Mathiesen i »Profeten», Carl V i »Ernani», Agamemnon i »Iphigenia i Aulis», guvernören i »Don Juan», Ulf i »Den Bergtagna», Capulet i »Romeo och Julia», Tristan da Cunha i »Jessonda», soldaten i »Hugenotterna», greven af Monterone i »Rigoletto», Ottokar i »Friskyttan». På senare tid af honom kreerade roller äro Nilakantha i »Lakmé» och Jago i Verdis »Othello» samt Alfio i »På Sicilien» (alla 1890), Mateo i »Granadas dotter» (1892), Simeon i »Hexan» (1894), Peter i »Hans och Greta», Falstaff i Verdis opera med samma namn, postiljonen John i »Syr-san vid härden», och slutligen borgmästaren i »Valdemarsskatten». Hr. Lundqvist har äfven vid ett tillfälle då hr. Strömberg var hes öfvertagit Bartholos rol i »Figaros bröllop» och sjöng Diegos parti vid invigningen af vår nya kungliga teater. Äfven en och annan talrol, såsom Knut Algotson i »Brölloppet på Ulfåsa» och brukspatron i »Värmländingarne», har hr. Lundqvist haft att utföra.

I utlandet har han såsom Masaniello ett par gånger uppträdt i Aachen.

På konserter har hr. Lundqvist ofta låtit höra sig och därvid särskildt utmärkt sig i föredraget af Aug. Södermans ballader, såsom »Tannhäuser», »Kvarnruinen», »Värfningen» etc. Stort uppseende väckte han vid Uppsalasångarnes konserterande i Paris genom sin mäktiga, vackra stämma, speciellt genom sin favoritsång den svenska folkvisan »Du gamla, du friska, du fjällhöga nord», vid hvars utförande på senaste studentkonserten här i Katarina kyrka ej en gång templet helgd kunde förhindra utbrottet af en bifallsstorm. Hr. Lundqvist har äfven gifvit eller medverkat vid konserter i Norge, Danmark, Finland, Tyskland, Belgien, England och Amerika, hvilket sistnämnda land han besökte 1893.

För femton år sedan yttrades i en biografi öfver Carl Fr. Lundquist: »Han är ännu i sin fulla kraft och hans stämma eger samma malmklang som för tjugu år sedan.» Vi äro färdiga att ännu i den stund som är upprepa detta, och med lyckönskan till de triumfer sångaren hittills firat under sin mångåriga konstnärssysselsamhet, uttala vi förhoppningen om en fortsatt skörd af sådana för honom äfven ett stycke in på detta århundrade.

Blandad konst.

Af R. Batka.

(Forts. och slut.)

I de första dramatiska försöken kommo ord, ton och åtbörder än växlande, än i flerfaldig förbindelse till användning, samverkande såsom konstnärliga grundelement. Under den historiska utvecklingen röjer sig sedan sträfvan att sammansmälta dessa element till en enhetlig stil; en sträfvan som slutligen kulminerar i Wagners musikdrama. Den som nu vill finna ett nytt ideal får icke mer verka i denna, sin afslutning redan uppnådda, riktning, ej göra en eklektisk sammansättning af den ena eller andra utvecklingsfasen, utan måste gå tillbaka, till själfva början och, sedan han öfvervägt de gifna möjligheterna, därifrån slå in på en själfständig väg. Var målet hittills det enhetliga stilerade, det från A. till Ö sjungna, musicerade eller talade dramat, så är väl därjämte en annan bana tänkbar. Jag menar en väg, på hvilken *värpling* mellan musik, mimik och tal leder till stilbildande princip, medvetet utbildad och bragt till en konstform, hvartill, ehuru i ofullkomlig grad, sångspelet gifver oss ett mönster. Dock bör allt som förut framträdt, dels naivt, dels rätt, dels konventionellt, numera formas med säker teknik, fint konstsinne och efter olika fall individualiserande. Kännare af nutidens konstodling veta, att Humperdincks och Thuilles senaste verk för scenen äga en besläktad tendens. Om denna tendens icke genast och allmänt föll våra estetiker i ögonen, så berodde det måhända hufvudsakligen därpå, att de båda tonkonstnärerna hade att arbeta med färdiga, icke ur synpunkten af deras dramatiska ideal eller deras behof frambragta textdikter.

Försöken att ge nytt lif åt det musikaliska dramat genom upptagandet af ämnen ur nutidens folklif har för närvarande strandat på den omständigheten, att dessa handlingar ej låta sig fullständigt upplösas i musik, att deras oundgängliga realistik råkar stå i skarp strid med tonkonstens i grund och botten ideala väsen. Men äfven ifråga om andra ämnen, till och

med romantiska, har dramats fullständigt musikaliska genomföring trots alla stilistiska teorier trädt i opposition mot den konstnärliga finkänsligheten, och detta har väl också bestämt de från Wagner utgående komponisterna Humperdinck och Thuille att af sina texter förse endast somliga scener med musik och, allt efter deras beskaffenhet, lämna en del för sång en annan del för melodramatisk behandling. De anknöto sig därvid märkligt nog till åsikter, som annars omfattas af speciellt konservativa musiker, t. ex. i Brahmska kretsar. Widmann säger i sina minnen af Brahms: »Framför allt syntes honom genomkomponerandet af hela det dramatiska underlaget onödigt, ja skadligt och okonstnärligt. Endast höjdpunkterna och sådana ställen i handlingen, där musiken enligt dess väsen verkligen har något att säga, skola sättas i toner. På så sätt vinner librettisten mera rum och frihet till dramatisk utveckling af ämnet; å andra sidan är också komponisten oförhindrad att helt och hållet egna sig åt sin konst och dess bestämmelse, som egentligen skönast uppfylles, när han kan fördjupa sig i en afgjordt musikalisk situation och t. ex. i en jublande ensemble så att säga ensam får taga till ordet. Där emot är det en för musiken barbarisk uppgift att genom flere akter med musikaliska accenter framställa en egentligen dramatisk dialog.» Må dessa åsikter än utgå från den falska, ja i grunden frivola principen, att texten ej utgör stort mer än ett medel för tondiktarens expektorationer: såsom vittnesbörd om det betänkliga i det obetingade principiella genomkomponerandet förtjäna de i alla fall att beaktas.

Men då ropa de wagnerska skolmästarne ack och ve öfver detta sångspel som ej rätt låter inpassa sig i deras exklusiva system! »Reaktion» skrika somliga, »stilblandning» återigen andra och tro sig med dessa slagord ha bevisat någonting. De grumla därmed sakförhållandet, likasom om det gällde ett antingen eller med uteslutande af ett tredje, likasom det i denna mening icke stilerade konstverket därför måste vara i *hvarje* mening stillöst, likasom om den mångfaldiga stilen icke hade något berättigande bredvid den enhetliga. Till denna mångfaldiga stil hör Kalidas, de grekiska tragikerna, Shakespeare, Mozart, Beethoven och Weber, till den enhetliga den yngre attiska komedien, den franska klassicismen, Gluck, det moderna orddramat och Wagner. Här af framgår att skiljaktigheten ej är af nyaste datum utan af ålder varit rådande mellan de största mästare, att vi, hvad i synnerhet sångdramat beträffar, för den nu herskande enhetsstilen ha framför allt att tacka Wagners mäktiga genius, hvilken nog kun-

nat tränga tillbaka den blandade stilen, men likväl icke för alltid undantränga densamma. Moder aftaga och öfverlevas, icke så konststilar, hvilka framgå ur ett inre, förblifvande konstnärligt behof, hvilka regelmässigt alltjämt uppträda såsom ett framsteg när deras raka herskande motsats förstelnat till schablon och blifvit ofruktbar.

Naturligtvis ligger det fjärran från mig att vilja föreskrifva vår dramatiska sånggudinna blandnings- eller växlingsstilen såsom ett allena saliggörande universalrecept. Helt visst har man ännu att plocka sköna blommor på det stilerade scenspelets mark, särskildt på fältet för den gladare genren, såsom Humperdinck och Urspruch visat. Jag har nu endast velat för framstegsvännerna rikta uppmärksamheten därpå, om ej framsteg, hvars så varmt efterlängtade, festliga ankomst de ovillkorligen vänta från det wagnerska konstverkets väldiga höjder, i all stillhet framträder från ett annat håll, ur det så föga beaktade eller ringaktade sångspelet. Man får dock akta sig för att redan nu däri se »framtidens konstverk». Dess sådd skall först gro och vi gjorde orätt om vi uppskattade dess värde efter skördarna i äldre tider.

Musiken i 19:de århundradet.

En kort återblick på tonkonsten under 19:de århundradet ligger nära till hands att företaga sig vid dess slut. Öfverallt, i alla hänseenden, har man sökt göra sig reda för det gångna seklets karaktär, de framsteg mänskligheten gjort, den vinst, som skördats under detsamma; äfven konstens område har varit föremål för sådan granskning, sålunda äfven tonkonsten — det ämne hvarmed vi här ha att befatta oss.

Med anslutning till den mer än halfsekelgamla och välbekanta musiktidningen »Signale», utgifven i Leipzig, må vi nu sysselsätta oss med en sådan musikhistorisk betraktelse, därmed äfven hastigt öfverblickande tiden före den ifrågavarande perioden.

»Konstens gränser förminskas ju mer vetenskapen utvidgar sina», är ett yttrande af Schiller, hvilket kan tillämpas på musiken i vår tid. Den moderna musiken vill något mera än en blott lek med toner, sträfvande att taga del i våra dagars filosofiska reflexioner, bringa tonkonsten till begreppsmässig klarhet. Om den därmed icke beröfvar sig en del af sitt eget egentliga väsen, är en fråga som återstår att lösa. Frågan, hvori musikkens väsende ligger, är ingalunda ny. Den var en brännande fråga för

dagen redan för tre hundra år sedan, då en högsta blomstring för den musikaliska konsten hade en afslutning — den s. k. perioden för medeltidens flerstämmiga a capella-musik. Det var en tid af musikalisk salighet, då örat frässade i de förtrollande »oändliga melodier», hvilka framsjungna ur troende hjärtan stego till himlen såsom ett musikaliskt tackoffer i likhet med prästernas heliga rökelseoffer. Men då det kyrkliga sinnet allt mera förflackades och genom renässanssträfandet människan upptäckte sitt eget jag, trädde denna rörelse fram äfven i musiken. Flerstämmig, såsom musiken var, blef den ej ett uttryck för en bestämd personlighet utan inskränkte sig till att i toner uttrycka allmänna känslöstämningar. Emot denna konstens objektivitet riktade sig striden; den förde slutligen till monodien, till uppfinningen af operan och oratoriet. I stället för den hittills rådande flerstämmigheten inträdde den af instrument beledsagade solostämman. Det subjektiva patos inlededes med bred ström i musiken. Monteverdis sats: »Ordet bör vara musikens härskarinna, icke dess slafvinna», blef rättesnöret för denna nya skola, och en tid af romantik bröt in, knappast stående efter våra dagars. Öfverallt märkes afsikten att förlåna det poetiska stämmingsinnehållet ett möjligast troget musikaliskt uttryck. Tonmåleriet blef ett gångbart mynt i det 17:e århundradet. Genom intagandet af kromatiken fann man medlet att ytterligare stegra det musikaliska uttrycket för lidelsefulla momenter. Musiken erhöi dramatiska accenter.

Instrumentalmusiken hade denna tid att strida med alla nybörjarskaps svårigheter vid att tillkämpa sig sin egen stil. Den var då hufvudsakligen en på instrument öfverflyttad vokalmusik. I Gabrielis orkesteronaton utvecklade sig den första själfständiga formen, hvarpå småningom andra följde. Man kan säga, att alla senare instrumentalformer, Beethovens scherzo undantaget, hade sin rot i 17:de århundradet. Det karaktäristiska i denna instrumentalmusik ligger däri, att den bemödar sig om att utan anslutning till poesien göra sig förstådd genom sig själf allena. Visserligen framträdde redan i andra hälften af 17:de århundradet hos några musiker en öfvergående lutning åt verklig programmusik — det 19:de århundradet kan sålunda icke tillägna sig prioritet härutinnan — likväl bevarade instrumentalmusiken i det stora hela sin *rena* karaktär, ända till midten af 18:de århundradet, ända till den tid, då *symfonien* framträdde som själfständig instrumentalform. Ursprungligen endast betecknande ett inledande orkesterstycke (ouverture) och i följd därpå beträffande dimensionerna inskränkt till sina tre satser, frigör sig

symfonien småningom från kyrkan och teatern, utvecklande sig till ett själfständigt instrumentalt stycke, hvars odling i synnerhet bedrefs af tyska musiker, först af de talrika dilettant-orkestrarne, hvilka på sin tid bildade en väsentlig faktor i det tyska musiklifvet. Af de tyska skolorna är i synnerhet Wienskolan sedan *Josef Haydn* epokgörande för utvecklingen af denna konstform. En god tid förfliöt likväl innan den Haydn'ska symfonien erhöi den fasta form vi nu förbinda med begreppet därom. Obestämd till antalet af satser, hvilkas faktur ofta tydligt nog påminde om Scarlattis italienska operasympfoni såsom förebild, var den ock föremål för sväfvande åsikter därom, huruvida den hade att »uttrycka» ett bestämdt poetiskt program eller endast vara sällskaps- och festmusik. Haydn fastställer först i de 12 Londoner-symfonierna (1791—94) typen i formelt hänseende, så att han med rätta kan kallas för den nyare symfoniens grundläggare. Under det de Haydn'ska symfonierna ge musikaliskt uttryck åt denna klicka, eleganta konversations-ton, som tillhörde »ancien regime», ega de *Mozartska* symfonierna i allmänhet en mera subjektiv hållning. Han höjer verkligheten upp i en mera ideal sfer. Han vandrar, så att säga, på de »elyseiska fälten», där människohjärtat, utan några strider, hvilat ut från detta lifvets sorger och smärter.

Helt annorlunda är Beethovens subjektiva patos. Hans symfonier tala lidelsernas språk. Hjärtats djupaste strängar ljuda hos honom. Hans symfonier äro dramer af uppskakande tragik. Beethoven själf är den tragiske hjälten i kampen mot ödet (C moll-symfonien 1808). De stå alla på en grund af reel verklighet. Men hvad denna verklighet betydde för honom visar det enda ordet döfhet. Ju mera detta lidande tilltog, ju mer den yttre världen tillslöts för honom, desto starkare framträdde hos honom tvånget att med sin musik fördjupa sig i sitt inre. I sina båda första symfonier (1801—1803) närmar han sig ännu Mozart-Haydn, men står dock redan på gränserna för deras konst. Med »Eroican» beträder han sin egen väg. Själsstriderna, som genomkämpas inom honom ge nu färg åt hans symfoniska diktning, äro stycken af hans eget lif. Däraf härleder sig grundolikheten mellan dem. Genom exemplet af den oböjliga viljekraft som öfvervinner det hårdaste öde blir han tillika en konstens öfversteprästs, som känner sig ha kraft att förbättra människorna. »Jag är ej ängslig för min musik», säger han själf, »den kan ej ha ett svårt öde att vänta sig; en hvar som lärt sig förstå den skall känna sig fri från det elände andra ha att släpa på.» Man kan ock säga, att Beetho-

ven, den nya instrumentalmusikens skapare, behärskat hela 19:de seklet, och hans herravälde i denna stund är snarare ökad än minskadt.

För Beethovens jättesnille måste naturligtvis symfonisatsernas traditionella former blifva för trånga. Redan *Eroican* (1803) företer dimensioner, sådana man förr ej funnit i symfonien. Med utvidgning af de s. k. genomföringsdelarna och codalsatserna måste också de öfriga satserna hålla jämna steg. Då visar sig, att menuegens lugna, afmätta ton ej vidare rätt passar inom ramen för denna musik. I *scherzot* fann Beethoven ett uttrycksmedel för åstadkommande af en verksam kontrast mot allvarliga dystra stämningar. Det uppsluppna lynne, som ofta härskar i detta, är *humorn* hos den erfarne, djuptänkande människokännaren. Man vet att Beethoven i 9-de symfonien, först utförd 7 maj 1824 i Wien, sönderbröt de gamla formerna och förmålde ord med ton i symfonien. Till denna handling af Beethoven anknyta sig, som bekant, de nya teorierna för programmusiken. Beethovens symfonier förorsakade en grundlig omhvälfning af musikidkandet i Tyskland. De stora svårigheter de uppställde för exekutörerna kunde ej dilettantorkestrarna öfvervinna. Konsertväsendet gick nu öfver till yrkesmusiker.

De män, som stodo vid sidan af Haydn, Mozart och Beethoven, äro nu nästan förgätta. I Wienskolan fortlevde till en början Haydns inflytande. Hans och Mozarts stilar förenades af *Dittersdorf*, af hvars talrika symfonier en och annan nyligen med viss framgång låtit höra sig i konsertsalarna vid högtidlighållandet af tonsättarens hundraåriga dödsdag.

Beethovens inflytande på Wienskolan framträdde ej genast. Man kopierade honom först endast i ytterligheterna. Djupare uppfattades hans väsen af *Franz Schubert*, århundradets melodirikaste symfoniker, med hvilken också Wienskolas historia afslutades. I motsats till Beethoven hade Schubert fått gåfvan att kunna komponera när han ville och han tycks ha skrivit sina symfonier utan förberedelse. Endast till H moll-symfonien föreligga skisser. Hans första symfoni daterar sig från 1813, den sista, den stora i C dur, komponerade han i mars 1828, ett par månader före sin död. Först d. 22 mars 1839 blef denna uppförd, och för detta hade man att tacka Robert Schumann. Af Schuberts öfriga symfonier får man nu endast höra de båda satserna af H moll-symfonien (1822), beklagligen ofulländad och först gifven 1865. Med alla sina vackra enskildheter sakna dock Schuberts symfonier Beethovens manliga kraft och höga flykt. I sin sentimentala riktning förberedde de den symfoniska stil, som hade sina

förnämsta representanter i Spohr och Mendelssohn.

I Frankrike verkade vid samma tid som de tyska klassikerna: Gossec († 1829), fullkomligt undanträngd af Haydn, Méhul († 1817), hvars G moll-symfoni mycket spelades till in på 1860-talet, samt Cherubini († 1842), hvilken med en D dur-symfoni längre tid höll sig på repertoaren. Symfonien i Italien är representerad af Boccherini, som utom mängden af kamarmusik skref 20 symfonier. I norra Tyskland hade symfonien af gammalt en helt annan karaktär än wienerskolans. Här fortlevde Bachs traditioner. Imitation och fuga bestämde här symfoniens väsen. Den har här en mera lärd anstrykning, vanligen en mera torr ton. De förnämsta af denna skola äro: abbé Vogler (1749—1814), Andreas och Bernhard Romberg (A. † 1819, B. † 1814) samt Fr. Schneider (1786—1853). Denna skolas förnämsta talang var Wenzel Kalliwoda (1800—1866), hvars symfonier höllo sig uppe till midten af 40-talet och mycket värderades. Med honom förlorar man ur sikte den nordtyska skolan, som till en del förberedde den romantiska.

Musikpressen.

På Carisch & Jänichens förlag, (Leipzig e Milano) har utkommit:

För piano, 2 händer:

HÄNDEL, G. F.: *Cinque Pezzi*. (1. Minuetto. 2. Giga. 3. Siciliana. 4. Gavotta. 5. Musetta.) Transcritti da Giuseppe Martucci Pr. Mk. 1,25.

LACK, THÉODORE: *Doux Message*. (Traute Botschaft). Romance sans paroles op. 185. Pr. Mk. 1; — *Sérénade-Madrillène* op. 186. Pr. Mk. 1,25; — *Ariette-Valse*, op. 187. Pr. Mk. 1,25; *Mazurka-Réverie*, op. 188. Pr. Mk. 1,25; — *L'Aveu au bal* (Liebesgeständniss), Valse, op. 189. Pr. Mk. 1,25; *Caprice-Tarentelle* op. 190. Pr. Mk. 1,50.

För violin och piano:

BOSSI, M. ENRICO: *Deux Morceaux* op. 119, *Flatterie*. Pr. Mk. 1,75; *Visione* Pr. Mk. 1,25.

På »Deutsche Militär-Musiker Zeitungs» förlag (Berlin) har utgifvits:

För piano, 2 händer:

Schwedischer Marschlieder-Strauss, komponiert von Theodor Kewitsch. op. 85.

De ofvannämnda transkriptionerna af Händels vackra stycken äro talangfullt gjorda i stil af fyllig harmonik salongsmusik utan att därvid förlora sin klassiska prägel. — Lacks kompositioner äro melodiska, välkliggande salongsstycken, såsom redan titlarna antyda, och äro ej svåra att utföra. — Bossis duetter äro af natur att intressera så väl violinisten som

pianisten genom sitt musikaliska innehåll om också ej af större originalitet. För utförandet äro fordringarna ej mycket stora. — »Marschlieder-Strauss» innehåller 18 svenska melodier angifna på svenska i början af häftet, ganska korrekt i allmänhet hvad stafningen angår. Här återfinner man sålunda Wermlandsvisan, Per svinaherde, Liten Karin, »Du gamla du friska», etc. Bokstäfver vid de särskilda melodiernas början hänvisa till titlarna i innehållsförteckningen.

Litteratur.

Kyrkosången. Sällskapet »kyrkosångens vänner» årsskrift, utgifven af G. T. Lundblad (Centralkommitténs sekreterare) n:o 4 okt. — dec. 1899, med musikbilaga.

Svensk koralbok i reviderad rytmisk form, under sakkunnig medverkan utgifven af G. T. Lundblad. Häftet 2.

Innehållet af kyrkosången häft. 4 är följande: Från K. S. V:s verksamhetsfält. — Psalmvallistan (forts.) — Om mässmusikens användning och främjandet af församlingssången. — Urvalet ur mässan. — Kyrkliga musikalier II etc.

Koralbokshäftet innehåller n:o 17—42. De rytmiska sättningsarna synas oss stundom mindre lyckade, så förvrides i n:o 19 »Dig skall min själ sitt offer bära» den ursprungliga melodiska accenten genom halftoner för »dig» och »bära», medan takten där emellan har fjärdedelar ($\frac{3}{4}$) I n:o 25 härskar $\frac{3}{4}$ takt, men tredje takten i koralen har en helt annan takt, nämligen $\frac{6}{8}$, hvilket synes vara opraktiskt och förvillande vid sjungandet.

På Breitkopf & Härtels förlag, Leipzig har utkommit:

Die Bach-Gesellschaft in Leipzig. Bericht bei Beendigung der Gesamtausgabe von Joh. Seb. Bach's Werken, im Auftrage des Direktoriums verfasst von Hermann Kretschmar.

Det storartade samlingsverket är nu afslutadt med detta häfte — 46:te årgången som innehåller »General-Register» och »Geschichte der Bach-Gesellschaft» etc. Häftets särskilda afdelningar utgöras af A. Vorgeschichte, B. Einrichtung und innere Thätigkeit, C. Aufnahme und Wirkung der Ausgabe samt ett par bihang med personalförteckningar öfver sällskapets direktorie- och utskottsmedlemmar.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Jan. 15, 18 Bizet: *Carmen* (Carmen: fru Jungstedt; Micaela: frkn. Fernqvist; Karlsohn; Frasquita: frök. Lindegrén; Mercedes: fru Lindberg, frök. Hallgren; Don José:

hr Sven Nyblom, 1:a debut; Escamillo: hr Lejdström, Söderman; Zuniga, Morales, smugglarhöfdingen, Remendado: hr Grafström, Malm-sjö, Forsell, Henrikson). — 16, 19, 24, 28 Rossini: *Wilhelm Tell* (Hedvig, Jemmy, Mathilda: fru ar Lindberg, Strandberg, frök. Karlsohn; Tell, Arnold, Fürst, Melchthal, Gessler, Leuthold, Rudolf, Ruodi: hr Forsell, Ödman, SELLERGREN, Nygren, Söderman, Grafström, Bratbost, Hagman). — 17 Gluck: *Vårdrottningen*; Humperdinck: *Hans och Greta*; Balett: *En sommaridyll*. — 20 Méhul: *Joseph i Egypten*; *Dansdivertissement*. — 21, 25 Verdi: *Aida* (Radames: hr Ödman, Bratbost; Amonasro: hr Forsell, Söderman). — 22 Mascagni: *På Sicilien* (Santuzza, Lola, Lucia: fru Lindberg, frök. Edström, fru Strandberg; Toriddo, Alfio: hr Ödman, Söderman); *Blomsterbalett*. Adam: *Nürnbergerdockan* (Bertha: frök. Fernqvist; Cornelius, Donathan, Miller: hr Elmblad, Adami, Forsell). — 23 *Värmlandingarne*. — 26 *Konsert* med bitr. af lady Neruda-Hallé och fröken Stockmarr. 1 Bizet: »I. Rom», orkestersuite; 2 Spohr: Sångscen för violin (lady Hallé); 3 Schubert: Variationer för piano (frök. Stockmarr); 4 R. Schumann: Stycken för violin (lady Hallé); 5 Chopin: Polonaise, Ass dur; Wagner-Liszt: Spinnlied (frök. Stockmarr); 6 Mendelssohn: Violinkonsert (lady Hallé) — 27 Mozart: *Figaros bröllop* (300-de gång). — 29 Gluck: *Orfevs* (Orfevs, Eurydike, Eros: fru Jungstedt, frökn. Hulting, Lindegrén); Adam: *Nürnbergerdockan* (Bertha: frök. Fernqvist; Cornelius, Donathan, Miller: hr Elmblad, Adami, Forsell). — 30 Gounod: *Faust* (Margareta, Martha, Siebel: fru ar Lindberg, Strandberg, frök. Thulin; Faust, Mefistofeles, Valentin, Wagner: hr Ödman, SELLERGREN, Lundquist, Grafström. — Recett för hr Lundquist) — 31. Beethoven: *Fidelio*.

Musikaliska akademien. Jan. 22. *Konsert* af fru Wilma Neruda-Norman (lady Hallé). Biträdande: frök. Joh. Stockmar.

K. F. U. M:s sal. Jan. 17. *Konsert* af lady Neruda-Hallé, bitr. af frök. Stockmarr.

Vetenskapsakademien. Jan. 18. *Konsert* af fru Davida Afzelius. Biträdande: hr Lars Zetterqvist, Fr. Trobäck, John G. Jacobsson, en musikalskare. — 25. *Konsert* af harpisten miss Edith Martin. Medverkande: hr Frans von Dulong, fru Magda v. Dulong-Lossen, hr Wassili Besekirski (violinist), Heniot Levy (sekompanjör).

Konungens födelsedag d. 21 jan. firades med en festföreställning å kgl. teatern hvarvid »Aida» uppfördes. Första radens fond var för tillfället apterad till hofloge. Salongen var festligt eklärerad och publiken i fest dräkt. Då konungen inträdde med sina gäster, danska kronprinsparet, med deras barn prinsessan Thyra och prins Harald, samt svenska kronprinsparet, prins Gustaf Adolf, hertig Carl med gemål och prins Eugen, uppstämde på initiativ af riksmarskalen ett »lefve» för konungen, hvarvid orkestern spelare kungssången. Vid föreställningens slut spelade denna danska folksången. Operan gick förträffligt under hr Stenhammars ledning och hr Forsell, som första gånge innehade Amonasros parti, löste på ett hedrande sätt sin uppgift. Förut hade hr Forsell öfvertagit en annan af hr Lundquists roller nämligen Wilhelm Tell med samma framgång. En ny debutant har framträtt i Carmen

hvari hr Sven Nyblom såsom den José hade sin första scendebut. Utrustad med en behaglig ehuru ej stor röst samt fördelaktigt yttre gjorde hr N. ett godt intryck. Ett smakfullt sångföredrag rörde goda studier, han har också till lärare i Paris haft den berömda sångaren Padilla. I »På Sicilien» ha Santuzza och Lola haft nya representanter i fru Lindberg och fröken Edström. En konsert förhindrade oss att bevista denna operaföreställning. Samtidigt gafs Adams lilla kvicka och lustiga opera »Nürnbergdockan» med nästan ny rolbesättning, hvilken vi vid ett förnyadt uppförande af densamma funno på det hela lyckad. Så väl hr Elmblad som hr Adami voro mycket komiska som leksaksfabrikanten och hans son Donathan, båda nya i dessa partier, och hr Forsell har förut visat sig förträfflig som Miller i det rätt fordrande sångpartiet, särskildt görande sig bemärkt med sina starka falsettoner. Fröken Fernqvist innehade första gången Berthas maktpåliggande koloraturparti, för hvilket hennes röst, särdeles i mellantonerna, är för svag och otillräcklig. Tvenne festliga operaföreställningar ha vi ännu att omnämna. Den första af dessa var uppförandet af »Figaros bröllop» till firande af Mozarts födelsedag och operans framträdande 300-de gången på kgl. scenen. Personalen i operan var densamma som förut. Aftonens festliga program har förut omnämnts och föreställningen afslutades med en tablå, hvari Mozarts byst, omgifven af hela personalen i operan, bekrasades af en genie. Den andra festliga föreställningen var den värderade operaveteranen C. F. Lundqvists recett, då Gounods »Faust» första gången gick öfver den nya operascenen. Hr Lundqvist innehade sitt gamla parti, Valentins, däri så väl hans känsliga som dramatiskt kraftfulla sång gör så stor verkan. Den omtyckte sångartisten fick oräkneliga gånger under aftonens lopp träda fram för publiken efter de lifligaste hyllningar, hvari äfven konungen och prins Carl med gemål, hvilka hedrade recettgaren med sin närvaro, deltog. Nästan vid hvarje framträdande, medförde hr Lundquist någon ny hedersbevisning. Så fick han emottaga flera stora lagerkransar, däraf en framräcktes af hr Ödmann å hans operakamraters vägnar, en lagerkrans af silfver, ett silfverbeslaget dryckeshorn, blomsterkorgar och buketter. Vid operans slut mottog han i civil högtidsdrägt de sista ovationerna som egnades honom af den tacksamma publiken. Operan gafs med förut vanlig rolbesättning. Fru Lindberg innehade nu Margaretas parti och utförde det rätt behagligt, om än i framställningen vid ett och annat tillfälle mera innerlighet och kraft kunde ha önskats. Faust och Mefistofeles hade välkända,

ypperliga representanter i hrr Ödmann och Sellergren; som Siebel vann ock fröken Thulin rikt bifall för sin behagliga framställning.

Svenska Musikerföreningens första orkestermatiné — för hvilken vi skänade utrymme att redogöra i förra numret — hade följande intressanta nordiska program: 1. Normans konsertuvertyr i Ess dur (komp. 1856); 2. Gades violinkonsert, D moll op. 50 (k. 1880) — med god teknik utförd af den unge violinisten M. Ahlberg —; 3. Em. Sjögrens ballad »Der Gräfin Fluch» för bariton och ork. (k. 1885) — med stor dramatisk verve utförd af hr Forsell. Instrumenteringen, af stundom bedöfvande styrka, var gjord af hr Aulin —; 4. R. Kajanus: Finsk Rhapsodi n:o 1 — ett intressant på finska folkmelodier byggdt orkesterverk, förut speladt i Tyskland, Köpenhamn etc. och först och främst i Helsingfors, där komponisten är född (1856) —; 5. Sång af Peterson-Berger (»Älfven till flickan») och Stenhammar (ur »Idyll och Epigram») — med känd talang utförd af fru D. Möller —; 6. J. Svendsen »Norwegischer Künstler-Carneval», op. 14. De flesta nummer — endast Normans och Stenhammars undantagna — gäfvos för första gången, alla för eller med orkester.

Lady Neruda-Hallés konserter d. 17 och 22 jan. gäfvos naturligtvis för fyllda salonger. Å den första af dessa spelade den utmärkta konstnärinnan Beethovens G dur-sonat (op. 30, n:r 3) för violin och piano, Bachs Chaconne, Romantische Stücke af Dvorák (op. 75), Barcarole af Spohr och Polonaise n:o 2, A dur, af Wieniawski; å den andra: Beethovens C moll-sonat (op. 30, n:o 2) »Il Trille d'el Diavolo» af Tartini, Ballad af Fr. Neruda och 3 Ungarische Tänze af Brahms-Joachim. Fröken Stockmarr ackompanjerade excellent och vann lifligt bifall genom artistiskt, smakfullt uppförande af sina solonummer af Brahms (Intermezzo op. 76, Rhapsodie op. 79), Chopin (Impromptu, Gess dur; Scherzo Ciss moll), Rubinstein, Liszt (Tarentella) m. fl. På konserten å kgl. teatern spelade lady Hallé med oförlikneligt mästarskap Mendelssohns konsert, Spohrs »Sångscen» och mindre stycken af Schumann (Abendlied, Gartenmelodie, Am Springbrunnen), ackompanjerad af fröken Stockmarr, som med sina ofvan nämnda solonummer vann rikt bifall. En entusiastisk hyllning egnades naturligtvis åt lady Hallé. Som inledning till konserten hade man något åter höra Bizets spirituella och vackra suite »I Rom».

Fru Davida Afzelius skördade med sin ypperliga röst och talangfullt föredrag stort bifall på sin konsert. Särdeles intresse väckte (5) Beethovens skottiska sånger med violin, vio-

loncell och piano samt dennes »Erlkönig», här ej offentligt gifven förut. Fru A. sjöng dessutom sånger af Sinding och Sjögren, en musikälskare med särdeles god röst sjöng sånger af Peterson-Berger, Brahms och S. Lee. Hr Trobäck spelade smakfullt tre violoncellstycken. Jämte honom medverkade konsertm. Lars Zetterqvist på ett utmärkt sätt i utförandet af ackompannementet till de skottiska sångerna. Hr J. G. Jacobsson skötte pianots andel i detta.

Harpisten miss Martin visade sig ej såsom en talang af högre ordning. Hennes harpa var ständigt ostämd och hennes grepp ej alltid säkra. Bättre voro hennes medhjälpare, herr och fru v. Dulong, hvilka hade goda röster och vårdadt föredrag, samt hr Wassili Besekirski (troligen son af den berömda violinvirtuosen med samma förnamn), hvilken med god teknik förenade rent och smakfullt, om ock litet torrt föredrag.

Musiknotiser

Från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. Teatern. För närvarande repeteras med allvar på »Mästersångarne». Den förut omnämnda representationen af en »Midsommarnattsdröm» kommer snart att äga rum. Nya debuter äro att vänta af hr Malm i »Mignon» och hr Nyblom i »Trollflöjten». Operan »Lilli Tse», som för ett par år sedan var under inöfning, ämnar man nu taga upp.

På Mozarts födelsedag d. 27 jan. gafs »Figaros bröllop» för 300:e gången. Det festliga programmet upptog å första sidan ett fint porträtt af mästaren, sista sidan innehöll programmet för aftonen, andra sidan innehöll programmen för 1:a, 50:e, 100:e och 200:e uppförandet, hvilka ägde rum 23 jan. 1821, 7 febr. 1844, 1 mars 1858 och 9 april 1876. De särskilda rollerna med deras innehafvare, äfven vid senaste, 300:e föreställningen, uppräknas vi här i tidsföljd. Grefve Almaviva: hrr C. G. Lindström, Is. Dannström, Rud. Wallin, Conr. Behrens, Forsell; — Grefvinnan: fru Anna Sofia Sevelin, m:lle Jenny Lind, m:lle Louise Michal (sed. fru Michaeli), fru Fr. Stenhammar, fru Östberg; — Figaro: Edv. Du Puy, Giov. Beletti, Bernh. Lundberg, P. Janson, O. Lejdström; — Susanna: m:lle Henr. Widerberg, m:lle Julia Widerberg, fru Charl. Strandberg, m:lle Carol. Östberg, frök. Karlsohn; — Cherubin: fru Elisab. Lindström (f. Frösslind), m:lle Wilh. Fundin, eleven m:lle Wilh. Gelhaar (sed. friherrinnan Stedingk, nu fru Wallenstein), m:me Zelia Trebelli (gäst), fru Jungstedt; — Doktor Bartholo: hrr J. J. Fahlgren,

Fredr. Kinmansson, Carl Joh. Uddman, d:o, Joh. Elmlblad; — Marcellina: m:lle Anna S. Frodelius, fru Car. S. Bock, m:lle W. Fundin, m:lle Agnes Jacobson, fru Wilh. Strandberg; — Bazil: P. E. Sevelin, C. J. A. Pfeiffer, Ol. Strandberg, Rob. Ohlsson, G. Henrikson; — Antonio: Lars Hjortsberg, Lars Kinmanson, G. Sandström, V. Sandstedt, J. Grafström; — Barbarina: fru Br. Cath. Laurent (sed. gift med N. W. Almlöf), m:lle Elma Ström (sed. fru Billing), m:lle Bertha Bock (sed. fru Tammelin), m:lle Maria Svensson, frök. Gaston; — Don Curzio: C. F. Berg, P. A. Wennbom, d:o, Victor Dahlgren, O. H. Bröderman.

Programmets tredje sida återger den fullständiga affischen vid operans uppförande d. 23 dec. 1826, och torde vi sedan få tillfälle att återgifva denna.

Vid Musikaliska akademiens sammanträde d. 29 jan. förekom bland annat extra stat för innevarande vårtermin, därvid till extra och biträdande lärare återvaldes samma personer som förra terminen.

Statstipendierna för tonsättare. De af staten anslagna stipendierna för kompositörer, utgående med 1- och 2,000 kr., sökas nu för år 1900 hos Musikaliska akademien af följande svenska tonsättare: förutvarande innehafvarne hrr Hugo Alfvén, Gustaf Hägg och Bruno Liljefors samt hrr K. Lundell och S. Sjöberg såsom nya sökande.

Fru Carolina Östberg erhöi på konungens födelsedag Literis et artibus i briljanter.

M:me Teresa Carreno kommer att härstädes gifva två konserter den 9 och 12 februari i Musikaliska akademiens stora sal.

Populära musikaftnar förekomma i K. F. U. M:s lokal. Program och utförande komma vi i följande nummer att meddela.

Andreas Halléns symfoniska dikt »Dödens ö» har nyligen uppförts i Magdeburg af Windersteins-orkestern från Leipzig. Tidningarnas omdömen äro enstämmigt lofordande.

Södra teatern är under de närmaste spelåren förhyrd af direktör Alb. Ranft, som med detta spelårs slut upphör med den ambulatoriska verksamheten Stockholm—Göteborg och kommer att inskränka sin teatraliska verksamhet till hufvudstaden.

Pianofirman Franckel & C:o härstädes har nyligen inbjudit sin personal till supé i Berzelii-restaurantens festvåning. Festen, som vittnade om särdeles godt förhållande mellan arbetare och arbetsgivare, fortgick under angenämaste stämning, hvarvid sång och musik utfördes af några bland personalen.

Blenda Nilsson är namnet på en ung sångerska, som genom en hög tonkonstens beskyddare under ett par år fått tillfälle att idka sångstudier för prof. Ivar Hallström och hr Maurogordato. Hon är i besittning af en sympatisk och kraftig altröst. Fröken Nilsson afreste nyligen till Göteborg i sällskap med prof. Hallström för att inom kort debutera vid Ranfts lyriska afdelning i en af prof. Hallström komponerad operett, hvartill texten skrifvits af hr Christiernsson.

Göteborg. Å stora teatern har Ranft-ska sällskapet under senare hälften af januari uppfört »Flickorna Michu», »Tiggarestudenten», »Den ondes besegrare» och »Geishan». Den 18 jan. gaf Musikföreningen sin 2:a kammar-musiksoaré med beträde af Aulin-kvartetten, hvori, som bekant, hr W. Stenhammar medverkar som pianist. Programmet upptog: Schubert: kvartett C dur op. 161; F. Berwald: Piano-kvintett, C moll op. 5; Beethoven: kvartett, F dur op. 18. Ett par dagar senare konserterade harpisten miss Martin med sällskap och d. 27 jan. fröken Tora Hwass samt konsertmästare Lars Zetterqvist. Till d. 30 jan. har norske pianisten Chr. Teilman annonserat musikaften med program af endast egna kompositioner och biträde af musikdir. Brückner härstädes.

Från våra grannland.

Kristiania jan. 15—20 Nationalteaterns reportoar denna tid har allenast varit dramatisk, medan de andra teatern har haft att bjuda på musikpjäser. Så har Eldorado-teatern gifvit »Nitouche», »Jorden rundt», »Fru Diavolo», »Flagermusen», »Stäckars Jonathan» och »Suzette» (af Audran), Sekondteatret har uppfört 2-akts-operetten »De smaa lam» af Varney och Centralteatret, för första gången, »Tusind og en Nat», äventyrskomedi af Holger Drachmann med musik af Per Winge samt dekorationer och dräkter efter teckning af Otto Sinding.

Fru Oselio-Björnson och organisten Chr. Cappelen gäfv d. 20 jan. kyrkokonsert (upprepning af en föregående) och samma dag hade pianisten Christian Teilman en »Folkkonsert», biträdd af sopransångerskan frök. Maren Evensen, pianisten frök. Ketty Borg, violoncellisten Emil Hansen och blåsare. D. 22 konserterade harpisten miss Martin & konsorter och d. 27 pianisten Hildur Andersen med biträde af violoncellisten frök. Agga Fritsche från Köpenhamn, fru Ingeborg Storm-Rasch och nationalteaterns orkester, med hvilken konsertgifvarinnan utförde Schumanns A moll-konsert op. 54 och Chopins i F moll, op. 21 — Till d. 30 är konsert annonserad af lady Neruda-Hallé, assisterad af frök. Stockmarr.

Från andra land.

Paris. Direktören vid Stora operan, Gailhard, har efter hr Bertrands fränfälle till meddirektör (»Directeur de la scène») erhållit sin vän Victor Capoul, berömd för detta sångare vid Opéra-Comique och sedan under flera år direktör för ett konservatorium i New-York.

Bryssel. Monnai-Teatern har nyligen uppfört en ny opera »Thyl Uylenspiegel» af Jan Blockx. Nyheten lär emellertid vara underlägsen tonsättarens föregående, framgångsrika opera »Princesse d'Auberge».

Wien. Å »Theater an der Wien» gafs d. 20 jan. premiären af en ny operett, »Der Sechs-Uhr-Zug», af Rich. Heuberger, libretto efter Meilhacs »Décoré» af W. Leon och L. Stein. De båda första akterna vunno lifligt bifall, men den tredje var matt.

Berlin. På Centralteatern har »Geishan» af Sidney Jones d. 18 jan. uppleft 400-de föreställningen.

Lortzings efterlemnade opera »Regina» har under förra månaden med god framgång uppförts i Bremen och Frankfurt a. M.

(Notiser från Helsingfors och Köpenhamn måste sparas till nästa nummer.)

Dödsfall.

Bertrand, Eugène, en af de båda direktörerna för Stora operan i Paris, afled sistl. 30 dec. därstädes 65 år gammal. B. tänkte bli läkare, men lusten för scenen drog honom till teatern och han uppträdde både som skådespelare och direktör såväl i Amerika som i Paris, där han i juni 1863 vid 33 års ålder blef direktör för den ansedda Théâtre des Variétés. Den 1 jan. 1892 blef B. utnämnd till Stora operans direktör och upptog två år senare den firade sångaren Gailhard till meddirektör. Han afled hastigt genom lunginflammation, ådragen vid Lamoureux's begrafning.

Hvarjehanda.

»Pappa Elwart» var den originellaste kurre bland alla lärarne vid Pariskonservatoriet. Han hade varit en af institutets skickligaste lärjungar och var en tekniker af första rangen, men uppfinningsförmåga saknade han alldeles. Han hade skrifvit väl hundra operor, men ingen blef uppförd. Det kunde knappt förekomma en enda musikfest i Frankrike, för hvilken han ej komponerade en kantat, vid hvilken han ej utbringade en skål. Då Berlioz låg på sitt yttersta och hörde, att »pappa Elwart» underrättat sig om hans befinnande, sade han: »Om Elwart skall hålla liktalet öfver mig, låter jag hållre bli att dö.»

Kungliga Musikkonservatoriet i Leipzig.

Antagningspröfningen eger rum **Onsdag och Torsdag den 18 och 19 April** kl. 9 till 12 f. m. Personlig anmälan till denna pröfning skall ske **Tisdagen den 17 April 1900** å konservatoriets byrå. Undervisningen omfattar Harmoni- och Kompositionslära, Piano-forte, Orgel, Violin, Viola, Violoncell, Kontrabas, Flöjt, Oboe, Eng. Horn, Klarinett, Fagott, Valdthorn, Trumpet, Cornet à Piston, Basun; — Solo-, Ensemble-, Kvartett-, Orkester- och Partiturspel; — Solosång (fullständig utbildning för operan), Körsång samt Lärometod, förenad med öfningar i offentliga föredrag, Musikens historia och estetik; italienska språket, deklamation och dramatisk undervisning; — och meddelas af

herr kapellmästaren, professor dr **C. Reinecke**, studie-direktör, samt

af herrar: professor **F. Herrman**, professor dr **R. Papperitz**, organist vid S:t Nicolai-kyrkan, dr **F. Werder**, musikdirektör, professor dr **S. Jadassohn**, **L. Grill**, **F. Rebling**, **J. Weidenbach**, **C. Piutti**, organist vid S:t Thomas-kyrkan, **H. Klesse**, **A. Reckendorf**, professor **J. Klengel**, **R. Bolland**, **O. Schwabe**, **W. Barge**, **F. Gumpert**, **F. Weinschenk**, **R. Müller**, **P. Quasdorf**, kapellmästare **H. Sitt**, hof-pianisten **C. Wendling**, **T. Gentzsch**, **P. Homeyer**, organist vid Gewandhaus-konserterna, **H. Becker**, **A. Ruthardt**, professor **G. Schreck**, kantor vid Thomas-skolan, **C. Beving**, **F. Freitag**, musikdirektör **G. Ewald**, **A. Proft**, regissör vid Stadtteatern, konsertmästare **A. Hilf**, **K. Tamme**, **R. Teichmüller**, **W. Knudson**, **F. von Bose**, dr **J. Merkel**, dr **H. Kretzmar**, universitetsprofessor.

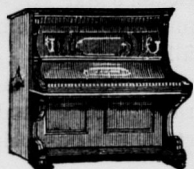
Prospekt på tyska, engelska och franska utlemnas gratis.

Leipzig i Januari 1900

Direktionen för Kungl. Musikkonservatoriet
D:r PAUL RÖNTSCH.

Skandinaviska Pianofabriken,

32 Mäster-Samuelsgatan 32,

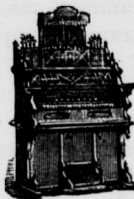

rekommenderar

sin tillverkning af utmärkta

Pianos och Orglar

till billiga priser. Begagnade instrument tagas i utbyte.
Begär priskurant.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 20:de årgången. — För hvarje musikaliskt hem,

utgifves 1900 efter samma plan som förut, innehållande *populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier och musikbilaga*. Tidningen utkommer såsom förut två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af 5 kronor pr år, lösnnummer 25 öre. Prenumeration sker här å *Expeditionen, Kungstengsgatan 56, 3 tr., i bok- och musikhandeln, å posten och tidningskontor. I landsorten prenumereras bäst å posten.*

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

Frankel & C:o

Pianofabrik.

Förstklassiga, prisbelönta
Pianon och Flyglar.
Äldre tagas i utbyte.

Drottninggatan 38.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från **I. G. Malmström**, Kongl. Hofleverantör, **S. Andersson**, Bergqvist & Nilsson, **I. P. Löfberg & C:o**, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från **G. Schwechten**, **Steinweg Nachf.** och **Uebel & Lechleiter**.

Flyglar: fr. **I. G. Malmström**, **Steinweg Nachf.** m. fl. — **Orglar:** från **Mason & Hamlins** världsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Pettersson & C:o,
43 Regeringsgatan 43, Stockholm.

Danskomponisten

Henning R. Wejdling

utför på **Baler, Soiréer och Bröllop** — mindre och enklare danstillställningar äfven — utmärkt **vacker, storslagen och taktfast**

**** DANS-MUSIK ****

på piano. — Mångårig vana och erkänd skicklighet. — Order mottagas här hos hrr musikhandlare eller i min bostad,

36 Malmskilnadsgatan 36, 1/2 tr. t. h.

Referens: **Hofmusikhandlare Lundquist**,
Telefon: **Brunkeberg 8 09.**

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 4—5 e. m.

Kungstengsgatan 56, 3 tr.

Tel. Vasa 6 19. Frans J. Huss.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Tjuguen

första

pris, in- och
utrikes.

Beqväma
afbetalnings-
vilkor.

*

Talrika vitsord

från framstående musici
och konstnärer, bl. a. från
Alfred Reisenauer, Professor
Frans Neruda, **Alfred Grünfeld**,
Moritz Rosenthal, Prof. **Franz**
Mannstädt, Dir. **Aug. Körling**,
Mad. Teresa Carreno, Fru **Margareta Stern**, Fru
Hilma Svedbom, Fröken **Tora Hwass** samt
Kongl. Musikaliska Akademiens och Göteborgs
mera framstående musici och musiklärarinnor.

Festmarsch

för piano af **Gustaf Hägg**.

Denna vackra och ståtliga marsch
finnes nu att tillgå i godköpsupplaga å
50 öre.

Svensk Musiktidnings förlag.

Eleganta Permar

till **Svensk Musiktidning** finnas till salu å **2 kronor** hos **P. Herzog**, **Malmskilnadsgatan n:o 54.**

Innehåll: **Johanne Stockmarr** (med porträtt). — **Carl Fredrik Lundquist** (med porträtt). — Blandad konst, af **R. Batka**. — Musiken i 19:de århundradet. — Musikpressen. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Hvarjehanda. — Annonser.